

SVENSK JAKT TESTAR

Jaktkläder med extra dimension

När kamouflageställ inte bara har mönster utan dessutom struktur kan användaren bli verkligt svår att upptäcka för viltet. Vid de flesta jaktformer är detta överkurs, men det finns tillfällen när ett tredimensionellt ställ ger en viktig fördel. Vi har testat fem alternativ.

TEXT & FOTO **ULF LINDROTH**

All jaktutrustning är inte helt nödvändig. Det gäller även jaktkläder. Men det finns en stor gråzon mellan sådant som är helt nödvändigt och sådant som bara är roligt. Tredimensionella jaktställ, som vi för enkelhetens skull kan kalla 3d-ställ, lever nog i den gråzonen. Ingen jägare måste ha ett. Men det finns trots allt en rad situationer där de definitivt kan bidra till en lyckad jakt.

Ett 3d-ställ har som främsta uppgift att bryta jägarens kontur. De kommer bäst till sin rätt när jakten är relativt statisk – de här ställen är fina att sitta på pass i, men de är ganska klumpiga när man är i rörelse. Jämfört med andra jaktställ stryker de mer mot vegetation och häktar oftare fast i grenar.

Skarpögda vilt

Bäst är ett sådant här ställ när jakten gäller skarpögda vilt med bra färgseende. Det kan till exempel gälla i duv- eller kråkgömslet. Ställen är också bra vid jaktformer där jägaren drar uppmärksamheten till sin egen position, som vid lockjakt på räv eller råbock. Där kan de till och med ge att jägaren väljer en öppnare placering än annars. Men 3d-ställ kan vara en fördel i alla lägen när skarpögt vilt kan väntas komma mycket nära jägaren.

Man ska ändå ha måttliga förväntningar på kamouflagoeffekten. En jägare som inte kan sitta stilla avslöjas enkelt av lockräven, oavsett klädsel. Och en jägare som signalerar

sin närvaro med ett exponerat ansikte skrämmer fågel effektivt oavsett om resten av kroppen ser ut som en buske. Normala jägarfärdigheter är lika viktiga som annars.

Alltför ljudliga

De testade ställen är i många avseenden ganska likvärdiga. De är inte så dyra, men de är inte heller särskilt välutrustade med fickor och de är inte riktigt så ljudlösa som en kräsen användare skulle kunna önska sig. Men de bryter jägarens kontur och de är rymliga nog att bära över en tjock vintermundering. De löser med andra ord sin uppgift.

Därför varierar inte poängen särskilt mycket. Till sist kan det faktiskt vara färgen som avgör vilket ställ som passar din jakt och din terräng bäst. Ett är friskt grönt, ett annat åt det rostbruna hållet och ett par är ganska gråaktiga.

De som har ett meshtyg i botten kan ge ganska olika intryck beroende på vad du bär under stället, så ska du jaga i frostiga eller snöiga skogar finns en poäng med att välja ett ”glest” ställ och bära snödräkt under.

Men även ett jämnt resultat är ett resultat. Här får du vår bild av fem ställ som alla kan vara rätt i vissa miljöer. Möjligen får också tillverkarna en vink om att premiumnischen fortfarande är öppen. Det finns säkert en och annan jägare som skulle betala mer för ett ställ i tystare material, med fler fickor, i ett något ljusare och kontrastrikare mönster utan ultraviolet reflektion samt med en robustare konstruktion. ☛

SÅ SATTES POÄNGEN

Ställen har använts främst under olika höstjakter, inte minst bockjakt och duvjakt. Poängen har huvudsakligen satts genom en direkt jämförelse av de viktigaste parametrarna.

Färg

Det här urvalet 3d-ställ lutar i huvudsak åt relativt mörka färgtoner. Det fungerar i åtskilliga miljöer, men är inte alltid idealiskt. Jag har intrycket att relativt ljusa eller urblekta ställ smälter in bäst i de flesta miljöer och särskilt i öppen terräng. Därför hade jag önskat ett lite bredare urval längs skalan mellan ljust och mörkt.

Men färgvalet är trots allt ganska subjektivt. Vad som är bäst beror på terräng och årstid. Det man ändå kan säga tillräckligt bestämt för att poängsätta är att en lämplig färgmix för allroundbruk ska gå i naturliga toner och inte vara alltför mörk, eftersom det kan förstärka konturen. Relativt tydliga kontraster i mönstret kan hjälpa till att dölja konturen. Ett måttligt mörkt mönster med tydliga kontraster har därför kunnat få **3 p**. Plaggens 3d-lösningar upplevdes ge en ganska jämförbar effekt, men det bästa har fått **2 p**.

Om stället har en viss genomskinlighet kommer färgen på de plagg som bärs under att påverka helheten. Det kan användas för att säsongsanpassa kamouflaget, vilket inte minst är viktigt i frostiga eller snöiga landskap. Om tonen på underliggande plagg slår igenom tyget någorlunda väl kan detta därför ge **1 p**.

Människor ser inte ultraviolett ljus reflekteras som färg. Det kan däremot åtskilliga viltarter göra. Särskilt fåglar, som brukar ha bättre färgseende än vi. Men även om människor inte ser UV-färg så kan vi se att vissa föremål lyser upp då de belyses med en UV-lampa i mörker. Det har vi testat.

Vegetation brukar inte ge någon nämnvärd UV-reflektion. Eftersom likhet med vegetation är målet, gav en tydlig reflektion vid belysning med UV-lampa **-1 p**. Kanske borde det kosta mer, men det behövs mer forskning i ämnet innan vi tar till storsläggan.

Färg maximalt 6 poäng

Ljudnivå

I idealfallet borde de här plaggen vara lika tysta som smygjaktspagg i exempelvis ylle eller mollskinn. På grund av materialvalen är inget av ställen i närheten av detta. Alla har en tendens att prassla lite. Poängen har satts i förhållande till ett ideal värt **5 p**.

Ljudnivå maximalt 5 poäng

Passform

Ett bra 3d-ställ bör kunna användas över nästan vilka kläder som helst. Det bör alltså vara rymligt eller bylsigt. Detta har förutom jakten testats över en stor skoteroverall. Om de inte stramade alls över den ger det **2 p**.

Ärmar och ben får inte begränsa rörligheten i onödan, så antingen ska de vara väl tilltagna i längd eller så ska de vara skurna så att de inte stramar över ändarna på ärmar och byxben. Detta kan ge **2 p**. Byxorna bör också kunna dras på över kängor eller stövlar. Om det går lätt ger det **1 p**.

Passform maximalt 5 poäng

Detaljer

Samtliga ställ har huva, så det har inte poängsatts. Stället bör ha fickor för sådant som ansiktsmask och handskar. Fler fickor eller öppningar som ger åtkomst till underliggande fickor är ett plus och kan ge upp till **2 p**. Resår i ärm- och benslut samt i midja kan ge **1 p**, men finns lösningar för att själv strama åt dem och dessutom bra lösningar ger det **2 p**. Eventuell ansiktsmask noteras men har inte poängsatts, detsamma gäller packpåsar.

Detaljer maximalt 4 poäng

MAXIMAL TOTALPOÄNG: 20

Deerhunter Sneaky

Kamouflageställ, Biltema

Pris	1500 kronor.	499 kronor.
Storlekar	S/M, L/XL, 2XL/3XL.	En storlek, jämförbar med andra L.
Färg	Mönstret är relativt kontrastrikt med en övervägande brun ton, väl hemma i höstvisnen lövskog, 3 p . 3d-detaljerna är relativt bra, 1 p . Tyget är inte så genomskinligt och underliggande kläder har högst marginell betydelse för helhetsintrycket, 0 p . Ingen UV-reflektion.	Övervägande mörka toner, huvudsakligen i gråaktiga nyanser. Underliggande meshtyg är också mörkt. Mörkt utan särskilt mycket variation, 1 p . 3d-detaljerna är relativt bra, 1 p . Tyget släpper igenom en del av underliggande plags färg, vilket ger viss anpassningsmöjlighet, 1 p . Ingen UV-reflektion.
Ljudnivå	Materialet i stället är något mjukare än i övriga ställ och prasslar därför något mindre i rörelse. Det är fortfarande inte tyst, men jämförelsevis bra, 3 p .	Materialet framför allt i 3d-detaljerna är ett aningen styvt syntetmaterial. Det prasslar en del i rörelse eller då plagget dras mot vegetation, 2 p .
Passform	Något stram i midjeresären. Inte extremt bylsig, men tillräckligt rymlig, 2 p . Rejält långa ärmar. Även benen är tillräckligt långa, men byxorna är aningen högt skurna i grenen och lågt i midjan, 1 p . Det gick bra att dra byxorna över stora stövlar, 1 p .	Ganska stram i midjeresären. Inte extremt bylsig men tillräckligt rymlig, 2 p . Rejält långa ärmar och ben, 2 p . Det gick bra att dra byxorna över stora stövlar, 1 p .
Detaljer	Stället har en huva som kan stramas åt med snöre. Det saknar både fickor och öppningar till underliggande fickor. Det har resår i jack- och byxmidja samt ärm- och benslut. I byxmidjan finns dessutom en rem med dragsko, men den glider i dragskon vid mycket måttlig belastning, 1 p .	Stället har en huva som kan stramas åt med snöre och dragskor. Det har inga fickor, men två öppningar till underliggande fickor i både jacka och byxa, 1 p . Det har resår i jack- och byxmidja samt ärm- och benslut, 1 p .
Omdöme	Testets tystaste ställ, om än inte ljudlöst. Jackan knäpps med knappar. På minussidan noteras att stället saknar fickor och har för svag dragsko i midjan. Färgen går mer i brunt än på övriga ställ. Förvaringspåse.	Stället är i mörkaste laget för allroundbruk, men kan lättas upp med ljusa kläder under. Jackan knäpps med knappar. Funktionellt utan finesser. Finns bara i en storlek, så det är inte en modell för alla.

12

12

Setta lövcamouflage

Decathlon 3D Kamouflage Furtiv Solognac

DK WAI Invisible

Pris	695 kronor.	Jacka 349 kronor, byxa 279 kronor.	967 kronor.
Storlekar	XS-3XL.	S/M, L/XL, 2XL/3XL.	M/L och XL.
Färg	Genomsnittligt mörk med bra kontrast mellan ljust och mörkt. Huvudsakligen grå och bruna toner, kan passa i skilda höst- och vintermiljöer, 3p . 3d-detaljerna är relativt bra, 1p . Tyget släpper inte igenom underliggande färg, 0p . Stället är det enda som reflekterar ganska mycket UV-ljus, -1p .	Relativt ljusa 3d-detaljer och ett mönster med bra kontrast. Underliggande meshtyg är huvudsakligen ganska mörkt, men med ljusa inslag. Helheten känns mångsidig, 3p . 3d-detaljerna är relativt bra, 1p . Tyget släpper igenom en del av underliggande plaggs färg, vilket ger viss anpassningsmöjlighet, 1p . Ingen UV-reflektion.	Klart flest gröna toner av alla de testade ställen. Mönstret är naturligt och kontrastrikt, särskilt lämpat i sommargrönska, 3p . De eklövsflikiga 3d-detaljerna spretade bra och upplevdes ge den bästa konturbrytningen, 2p . Tyget är inte så genomskinligt och underliggande kläder har högst marginell betydelse för helhetsintrycket, 0p . Stället var ett av två som reflekterade något UV-ljus, men det skedde bara i spridda små punkter och var inte nära att kunna teckna en kontur.
Ljudnivå	Materialet framför allt i 3d-detaljerna är ett aningen styvt syntetmaterial. Det prasslar en del i rörelse eller då plagget dras mot vegetation, 2p .	Materialet framför allt i 3d-detaljerna är ett aningen styvt syntetmaterial. Det prasslar en del i rörelse eller då plagget dras mot vegetation, 2p .	Materialet är inte tystare än de andra, men när det gäller ljud är det en fördel att byxorna är en aning kortare än på övriga ställ. Det underlättar tyst smygande i vegetation, 3p .
Passform	Ganska stram i midjeresären. Inte extremt bylsig, men tillräckligt rymlig, 2p . Rejält långa ärmar och ben, 2p . Det gick bra att dra byxorna över stora stövlar, dock ej med stor marginal, 1p .	Ganska stram i midjeresären. Inte extremt bylsig, men tillräckligt rymlig, 2p . Rejält långa ärmar och ben, möjligen är byxorna lite högt skurna i grenen men eftersom de inte är så låga i midjan kostar det inte poäng, 2p . Det gick bra att dra byxorna över stora stövlar, dock ej med stor marginal, 1p .	Rymligt, stramade inte över overallen, 2p . Ärmarna var fullängd och stramade inte. Byxbenen var avsevärt kortare än normalt, men med rejäla öppningar, vilket var en väl fungerande lösning, 2p . Det gick lätt att ta på byxorna över stora stövlar, 1p .
Detaljer	Stället har en huva som kan stramas åt med snöre och dragskor. Jackan har två relativt djupa fickor med dragkedjor. Byxorna har två öppningar som ger tillgång till underliggande fickor, 2p . Det har resår i byxmidja samt ärm- och benslut. I byxmidjan finns dessutom en rem med dragsko, men den glider i dragskon vid mycket måttlig belastning, 1p .	Stället har en huva, ingen åtstramning. Det har inga fickor, men två öppningar som ger tillgång till underliggande byxfickor, 1p . Det har resår i midja samt ärm- och benslut. 2p . Det har också en liten ögla i ärmen som kan dras över tummen för att hålla ärmen på plats.	Stället har en huva som kan stramas åt med snöre och dragskor. Det saknar fickor, men byxorna har två öppningar som ger tillgång till underliggande fickor, 1p . Det har resår i jack- och byxmidja samt ärm- och benslut. I jackmidjan finns dessutom en rem med en relativt bra dragsko, 2p .
Omdöme	Stället har vid första anblicken en bra nyans, men reflekterar för mycket UV-ljus. Det har testets bästa fickor, men alltför klen dragsko i midjan. Ett plus för brett urval av storlekar. Levereras med ansiktsmask från Genzo.	Bra val. Har en lämplig grundnyans och viss möjlighet att påverka färgen med hjälp av kläderna under. Praktisk utformning, möjligen är byxorna lite högt skurna i grenen. Jacka och byxa säljs separat med var sin förvaringspåse.	Testvinnare. Stället gav en god 3d-effekt. De kortare benen medgav tystare rörelse i vegetation. Stället reflekterade UV, men bara på en mycket liten del av det totala mönstret. Levererades med ansiktsmask och förvaringspåse.